

Sygn. akt **IX GC 1009/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant: apl. radc. Michał Osuch

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2015 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa: **W. D.**

przeciwko: **S. D.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego **S. D.** na rzecz powoda: **W. D.** kwotę: 106.664,86 zł / sto sześć tysięcy sześćset sześćdziesiąt cztery złote 86/100/ oraz odsetki ustawowe od kwoty: 74.418,23 zł od dnia 20.08.2014 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę: 8.951,00 zł;

SSO K. Krzymkowska

IX GC 1009/14

UZASADNIENIE

Powód W. D. pozwem nadanym dnia 20.08.2014 roku, wniósł o zasądzenie od pozwanego S. D. na swoją rzecz kwoty: 106.664,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty i kosztami postępowania. Powód podniósł, że pozwany jest członkiem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L., która to spółka jest dłużnikiem powoda. (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L., w dniu 15.01.2013 roku w sprawie V GC 815/12, która toczyła się przed Sądem Rejonowym w Koszalinie zapadł wyrok zasądający na rzecz powoda kwotę: 74.418,23 zł należności głównej wraz z odsetkami i kosztami postępowania. Wyrok ten, po nadaniu klauzuli wykonalności, stanowił podstawę egzekucji przeciwko spółce, która okazała się bezskuteczna. Wobec tego powód wystąpił z roszczeniem o zapłatę przeciwko członkowi zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L., w trybie art. 299 § 1 ksh.

Pozwany S. D. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania. Przyznał, że jest członkiem zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L., nie kwestionował istnienia zobowiązania pieniężnego spółki wobec powoda oraz że wskazane przez powoda postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. Powołując się na art. 299 § 2 ksh, podniósł, że według niego w sprawie zachodzą dwie przesłanki ekskulpacyjne, tj. że pozwany nie ponosi winy za nie zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub nie wszczęcie postępowania układowego oraz że pomimo nie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i nie wszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. W odpowiedzi na pozew pozwany szeroko opisał okoliczności związane z powstaniem zobowiązania spółki wobec powoda oraz sytuację ekonomiczną spółki. W szczególności pozwany wskazał, że zobowiązanie powstało w związku z realizacją przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w L. inwestycji w postaci budowy pawilonu handlowego (...) w K., gdzie powód dostarczał materiały na zamówienie (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.. Spółka ta była generalnym wykonawcą, a inwestorem był (...) sp. z o.o. w P. (później jego następcy prawni). Problemy z płatnościami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. powstały z uwagi na nie wypłacanie należności przez inwestora. Ostatecznie inwestor zaczął zawierać umowy z poszczególnymi kontrahentami (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na tej inwestycji i wypłacać im bezpośrednio należności. Nadto inwestor miał nabyć od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. maszynę budowlaną, za którą nie zapłacił. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. od początku nie posiadała własnych kapitałów czy majątku, które stanowiłyby zabezpieczenie jej wypłacalności wobec kontrahentów na tej inwestycji. Wszystko to sprawiło, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L., po zamówieniu i odbiorze towarów dostarczonych przez powoda, nie przeznaczyła na zapłatę powodowi odpowiednich środków. Pozwany również domagał się zawiadomienia o toczącym się postępowaniu inwestorów, tj. (...) sp. z o.o. w P., (...) sp. z o.o. w (...) sp. z o.o. w P..

Strony podtrzymały swoje stanowiska do końca procesu.

Sąd ustalił co następuje:

Powód W. D. prowadzi we własnym imieniu działalność gospodarczą - Zakłady (...), w ramach której zajmuje się wydobywaniem żwiru i piasku, gliny i kaolinu.

(...) sp. z o.o. w L. jest przedsiębiorcą wpisanym do krajowego rejestru sądowego pod numerem: (...) od 19.01.2012 roku. Spółka w zakresie swojej działalności gospodarczej zajmuje się między innymi robotami budowlanymi. Od początku działalności spółki jak również na czas orzekania jej zarząd stanowił pozwany S. D..

okoliczności niesporne, odpis krs oraz (...) (k. 12-19).

W dniu 12.03.2012 roku powód zawarł z (...) sp. z o.o. w L., reprezentowaną przez pozwanego S. D. jako prezesa zarządu, umowę ramową dostawy kruszywa betonu i prefabrykatów betonowych. W umowie określono obowiązki powoda jako producenta i sprzedawcy kruszywa, prefabrykatu betonu i betonu towarowego, szacunkowe ilości zamówień w 2012 roku, ceny, sposób składania zamówień (indywidualnie każdorazowo miało być składane zamówienie na określoną dostawę) i inne warunki. Na podstawie tej umowy powód zrealizował świadczenia niepieniężne w okresie od marca do maja 2012 roku, za które (...) sp. z o.o. w L. nie zapłaciła. W konsekwencji powód wystąpił do Sądu Rejonowego w Koszalinie przeciwko (...) sp. z o.o. w L. o zapłatę. Prawomocnym wyrokiem z dnia 15.01.2013 roku w sprawie V GC 815/12 Sąd Rejonowy w Koszalinie zasądził od (...) sp. z o.o. w L. na rzecz powoda kwotę: 74.418,23 zł wraz z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty: 10.240,37 zł od dnia 8.04.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 14.380,67 zł od dnia 15.04.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 44.276,46 zł od dnia 22.04.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 1894,20 zł od dnia 5.05.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 2.424,88 zł od dnia 18.05.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 1.201,65 zł od dnia 30.05.2012 roku do dnia zapłaty

oraz z kosztami postępowania w kwocie 3721,00 zł.

Postanowieniem z dnia 13.11.2013 roku Sąd Rejonowy w Koszalinie nadał temu wyrokowi klauzulę wykonalności.

okoliczności niesporne, treść umowy (k.20-23), dowody dostawy i faktury (odpisy k.25-76), wyrok (odpis k 77.), postanowienie odpis k. 78

Wnioskiem z dnia 19.11.2013 roku powód wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie K. C. o wszczęcie i przeprowadzenie egzekucji przeciwko (...) sp. z o.o. na podstawie w/w tytułu wykonawczego. Egzekucja miała być skierowana do wierzytelności, ruchomości i rachunków bankowych dłużnika. Postępowanie egzekucyjne toczyło się pod sygnaturą VII Km 861/13. Postanowieniem z dnia 13.08.2014 roku zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W postanowieniu komornik ustalił wysokość kosztów egzekucyjnych na kwotę: 250,40 zł oraz koszty zastępstwa adwokackiego w egzekucji na kwotę: 1800 zł. W toku egzekucji komornik dokonał bezskutecznych zajęć rachunków bankowych dłużnika, wierzytelności od (...) sp. z o.o. Komornik ustalił, że dłużnik figuruje jako właściciel przyczepy N.-S., ale nie udało mu się ustalić czy dłużnik ją posiada oraz miejsca jej przechowywania. Komornik ustalił, że dłużnik nie posiada ruchomości, nieruchomości, wierzytelności z nadpłaty podatku. Podczas czynności pod adresem dłużnika nikogo nie zastano, a brama była zamknięta. Wierzytelność powoda nie została zaspokojona na czas orzekania.

okoliczności niesporne, postanowienie komornika o umorzeniu egzekucji (odpis k.84), inne dokumenty z postępowania egzekucyjnego (odpisy k. 79-83), zeznania pozwanego (k. 197-199).

Wniosek o ogłoszenie upadłości (...) sp. z o.o. w L. nie został złożony do sądu.

okoliczność niesporna

(...) sp. z o.o. w L. wobec powoda powstało w związku z realizacją inwestycji „budowa pawilonu handlowego (...) w K. przy ulicy (...). (...) sp. z o.o. w L. była tam generalnym wykonawcą i zawarła w dniu 20.09.2011 roku umowę bezpośrednio z inwestorem. (...) sp. z o.o. w L. zawierała dalsze umowy z podwykonawcami , a dotyczące realizacji tej inwestycji. Między innymi zawarła umowę z powodem jako producentem i sprzedawcą materiałów budowlanych. Spółka nie posiadała żadnego własnego majątku na zabezpieczenie przyszłych roszczeń własnych kontrahentów . W czasie swojej działalności nigdy nie posiadała znaczącego majątku w postaci nieruchomości czy ruchomości. maszyny były leasingowane a siedziba spółki mieściła się w wynajmowanych pomieszczeniach. Przystępując do realizacji w/w (...) spółka (...) liczyła jedynie na otrzymanie zapłaty od inwestora, a stąd na nabycie środków na zapłatę własnym dostawcom i podwykonawcom. Inwestor nie realizował jednak płatności zgodnie z oczekiwaniami spółki. W konsekwencji powstały wymagalne wierzytelności wobec spółki, na których spłatę spółka nie posiadała środków. Kapitał własny w kwocie 25.000 zł spółka przeznaczyła na spłatę innych należności niż należność na rzecz powoda. Pozwany prowadził rozmowy z inwestorem, które w sposób ugodowy miały doprowadzić do zapłaty wierzytelności. W porozumieniach z dnia 6.12.2012 roku oraz z dnia 2.01.2013 roku pozwany, działając w imieniu i na rzecz (...) sp. z o.o., nie wskazał inwestorowi powoda jako jednego z wierzycieli. Doprowadziło to do tego, że część wierzycieli (...) sp. z o.o. w L. zostało zaspokojonych bezpośrednio przez inwestora, tj. inwestor nie wypłacał należności za wykonanie inwestycji (...) sp. z o.o. w L., lecz na podstawie zawartych ugód -bezpośrednio kontrahentom (...) sp. z o.o. w L.. Powód jednak nie uzyskał w ten sposób żadnych płatności. Za realizację przedmiotowej inwestycji (...) sp. z o.o. w L. otrzymała bezpośrednio od inwestora około 1.600.000 zł netto w latach 2011, 2012. W 2013 roku inwestor dokonywał wyżej opisanych płatności już bezpośrednio na rzecz kontrahentów (...) sp. z o.o. w L. i łącznie była to kwota około 800.000,00 zł. W dniu 14.02.2013 roku (...) sp. z o.o. zbyła na rzecz (...) sp. z o.o. w P. ruchomość w postaci koparko-ładowarki o wartości 123.000,00 zł.

okoliczności niesporne, dowód: zeznania pozwanego (k. 197-199) , umowa o roboty budowlane (treść k. 124-134), porozumienia i ugody w sprawie zapłaty świadczeń podwykonawcom pozwanego (treść k. 141-147), potwierdzenia dokonania przelewów (k. 148- 151), faktura (treść k. 152)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wyżej opisanych niespornych twierdzeń stron, zgromadzonych w sprawie dokumentów, których żadna ze stron nie kwestionowała oraz które nie budziły wątpliwości sądu co do swojej autentyczności i wiarygodności. Za wiarygodne w znacznej części sąd uznał również zeznania pozwanego. Przed

wszystkim wynika z nich, że pozwany, będąc w pełni świadomy sytuacji majątkowej (...) sp. z o.o., jej kłopotów związanych z uzyskiwaniem płatności przy realizacji inwestycji, działając w imieniu (...) sp. z o.o. zamówił dostawy materiałów u powoda, (...) sp. z o.o.

odebrała je, wykorzystwała przy realizowanej inwestycji, lecz nie zapłaciła umówionej ceny. Nadto pozwany, jako zarząd (...) sp. z o.o. wiedział o zawieranych z innymi wierzycielami spółki ugodach i otrzymywanych przez nich wypłatach bezpośrednio od inwestora. Pozwany przyznał również, że za realizację przedmiotowej inwestycji (...) sp. z o.o. otrzymała wynagrodzenie w kwocie około 1.600.000 zł netto. Ani ta kwota, ani nawet kapitał własny spółki, nie zostały przeznaczone na spłatę powoda.

Niesporne było to, że pozwany był i jest jedynym członkiem zarządu (...) sp. z o.o., że spółka ta posiada dług wobec powoda objęty wskazanym w pozwie tytułem wykonawczym oraz że jego egzekucja okazała się bezskuteczna. Niesporny był również fakt nie złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości bądź wszczęcie postępowania układowego wobec (...) sp. z o.o.

Na stronie pozwanej, która domagała się oddalenia powództwa, ciążył więc obowiązek wykazania okoliczności egzoneracyjnych, tj. w szczególności, że pozwany nie ponosi winy za nie zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości bądź wszczęcie postępowania układowego wobec (...) sp. z o.o. lub że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego powód nie poniósł szkody. W ocenie sądu strona pozwana nie przedstawiła na tą okoliczność żadnych istotnych dowodów, w szczególności biorąc pod uwagę to, że nie wykazała kiedy powinien zostać złożony wniosek o ogłoszenie upadłości. Biorąc jednak pod uwagę treść zeznań pozwanego, należy uznać, że (...) sp. z o.o. podjęła się realizacji inwestycji, pomimo tego, że od początku nie posiadała zabezpieczonych żadnych środków majątkowych na jej realizację. Nadto, realizowała zamówienia towarów od powoda, pomimo tego, że wiedziała iż nie posiada środków na zapłatę ceny, a inwestor nie reguluje należności. Mając większą liczbę zobowiązań świadomie przeznaczyła środki jakimi jeszcze dysponowała na spłatę innych wierzycieli, z pominięciem powoda.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego jedynie w zakresie, gdzie pozwany twierdził, że inwestor miał wiedzę o długu (...) sp. z o.o. wobec powoda. Nie zostało to potwierdzone żadnymi dokumentami, a należy wskazać, że pozwany do odpowiedzi na pozew dołączył porozumienia z inwestorem oraz ugody, w których oznaczono inne podmioty jako wierzycieli (...) sp. z o.o. Należy więc zakładać, że zasadą była pisemna forma uzgodnień i przepływu informacji pomiędzy pozwanym a inwestorem. Twierdzenia pozwanego o wiedzy inwestora o powodzie jako wierzycielu (...) sp. z o.o. jako nie poparte żadnymi innymi dowodami sąd uznała za gołosłowne.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego o przesłuchanie świadka T. N. Sąd uznał, że ten dowód jest zbędny dla wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy i zmierza jedynie do przedłużenia postępowania. W szczególności pozwany w swoich zeznaniach przyznał, że już w czasie, gdy powstała wymagalna wierzytelność powoda (...) sp. z o.o. nie posiadała dostatecznych środków na spłatę wszystkich swoich wierzycieli, a te środki którymi dysponowała przeznaczyła na inne cele. Nadto, pozwany, pomimo braku dostatecznego majątku na spłatę wszystkich wierzycieli nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego wobec (...) sp. z o.o.

Wniosek pozwanego o zawiadomienie o toczącym się postępowaniu inwestorów, tj. (...) sp. z o.o. w P., (...) sp. z o.o. w (...) sp. z o.o. w P. sąd uznał za bezzasadny w świetle art.84 § 1 kpc w zw. z art. 76 kpc. Wniosek został zawarty w odpowiedzi na pozew bez pisma wskazującego przyczynę wezwania i stan sprawy (art. 84 § 2 kpc). W odpowiedzi na pozew pozwany uzasadnił wniosek twierdzeniem, że : „ inwestor ponosi winę za zaistniałą sytuację”, a na rozprawie w dniu 2.02.2015 roku pełnomocnik powoda wyjaśnił, że podmioty te to są inwestorzy, którzy nie zapłacili spółce i przez to pozwany nie mógł złożyć wniosku o ogłoszenie upadłości. W ocenie sądu, na ustalenie odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie wobec powoda, nie ma żadnego wpływu sytuacja prawna jaka ewentualnie łączy pozwanego ze wskazanymi podmiotami, a w zasadzie (...) sp. z o.o. z tymi podmiotami. W niniejszym postępowaniu sąd ustala bowiem, czy pozwany jako członek zarządu ponosi osobistą odpowiedzialność za zobowiązania (...) sp. z o.o., tj czy można mu przypisać jego własną winę za nieuiszczenie należności wobec powoda

przez (...) sp. z o.o. Podmioty te nadto nie były związane z pozwanym jako osobą fizyczną, a jedynie z (...) sp. z o.o. i ich ewentualne działania mogły wpływać na sytuację tej spółki. Ewentualne niekorzystne rozstrzygnięcie wobec pozwanego w niniejszej sprawie, wobec ustalania jego odpowiedzialności na wskazanych wyżej przesłankach oraz podstawie prawnej, nie może być z kolei przesłanką do zasadności roszczenia wobec wskazanych podmiotów. Brak też jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia zależności pomiędzy nie zgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...) przez jej zarząd a brakiem płatności od jej dłużnika. Dlatego też sąd uznał przedmiotowy wniosek jako złożony jedynie dla przedłużenia niniejszego postępowania. Wobec powyższych okoliczności sąd uznał, że wniosek ten jest niedopuszczalny w niniejszym postępowaniu wobec braku interesu prawnego wskazanych podmiotów do wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego (art. 76 kpc) i został złożony jedynie w celu przedłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje

Wniesionym w niniejszej sprawie pozwem powód W. D. domagał się zasądzenia od pozwanego S. D. na swoją rzecz kwoty 106.664,86 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów postępowania i zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jako podstawę swoich roszczeń wskazał bezskuteczność egzekucji przeciwko (...) sp. z o.o. wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 15.01.2013 roku w sprawie V GC 815/12.

Swoje roszczenie powód oparł o treść art. 299 ksh. W myśl treści § 1 powołanego wyżej artykułu jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Przepis art. 299 ksh chroni wierzycieli spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, ustanawiając subsydiarną odpowiedzialność odszkodowawczą członków zarządu obok odpowiedzialności samej spółki.

Celem wspomnianej regulacji jest zagwarantowanie wierzycielom spółki dodatkowej ochrony w wypadku, gdy egzekucja wszczęta przeciwko spółce nie doprowadziła do zaspokojenia ich wierzytelności z powodów zawinionych przez członków zarządu spółki.

Ten charakter odpowiedzialności członków zarządu wyraża się tym, że stają się oni odpowiedzialni względem wierzyciela spółki dopiero z chwilą, gdy egzekucja przeciwko spółce za jej zobowiązania wobec wierzyciela, okaże się bezskuteczna.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało przyjęcie odpowiedniego rozkładu ciężaru dowodu oraz zweryfikowanie twierdzeń stron w kontekście przedłożonych przez nie w toku sprawy dowodów.

Zgodnie z treścią art. 6 kc, ciężar udowodnienia danego faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Wierzyciel w procesie toczącym się w oparciu o art. 299 ksh musi wykazać istnienie dwóch przesłanek: po pierwsze musi wykazać, że istnieje niezaspokojone zobowiązanie spółki, po drugie – musi wykazać, że egzekucja prowadzona przeciwko spółce okazała się bezskuteczna.

Należało mieć przy tym na uwadze, iż odpowiedzialność członków zarządu konstruowana przez wspomniany przepis nie jest jednak odpowiedzialnością bezwzględną. Samo spełnienie przesłanek określonych w art. 299 § 1 ksh nie przesądza jeszcze o odpowiedzialności pozwanego członka zarządu. Pozwani członkowie zarządu dłużnej spółki mogą bronić się wykazując, iż zaszły przesłanki wyłączające ich odpowiedzialność.

W § 2 wyżej wspomnianego artykułu ustawodawca wskazał bowiem na przesłanki ekskulpacyjne, których spełnienie pozwala na wyłączenie ewentualnej odpowiedzialności osób wchodzących w skład organu spółki za jej zobowiązania. Ciężar dowodu zostaje w tym przypadku przerzucony na stronę pozwaną i to ona musi wykazać zaistnienie w/w okoliczności.

Stosownie do treści § 2 wspomnianego artykułu członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nieszczęście postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nieszczęścia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Odpowiedzialność odszkodowawcza członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (vide uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r. III CZP 72/08, OSNC 2009/2/20) uzależniona jest od wykazania przez wierzyciela jedynie istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji z majątku spółki. Zarówno powstanie szkody, rozumianej jako obniżenie potencjału finansowego spółki a nie bezpośredni uszczerbek w majątku wierzyciela, jak i inne przesłanki odpowiedzialności: tj. wina i związek przyczynowy pomiędzy tak rozumianą szkodą a zachowaniem członków zarządu spółki, funkcjonują na zasadzie domniemania ustawowego. Dlatego dowody na okoliczności opisane w art. 299 § 2 ksh muszą przedstawić członkowie zarządu.

Członkowie zarządu mogą nadto kwestionować fakt bezskuteczności egzekucji. O ile bowiem nie mogą kwestionować w postępowaniu toczącym się w oparciu o wyżej wymieniony artykuł istnienia prawomocnie stwierdzonego zobowiązania dłużnej spółki, o tyle mogą ewentualnie kwestionować fakt bezskuteczności prowadzonej przeciwko dłużnej spółce egzekucji.

Zatem do powstania przewidzianej 299 § 1 ksh (poprzednio art. 298 § 1 kh) odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nieodzowne jest więc dysponowanie przez wierzyciela spółki tytułem egzekucyjnym stwierdzającym istnienie wobec niego zobowiązania spółki i udowodnienie, że egzekucja tego zobowiązania przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99, OSNC 1999, nr 12, poz. 203).

Powód na dowód istnienia i niezaspokojenia przysługującego mu od spółki (...) sp. z o.o. zobowiązania przedstawił wyrok wydany przez Sąd Rejonowy w Koszalinie z dnia 15.01.2013 roku w sprawie V GC 815/120 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności.

Wspomnianym wyrokiem wyżej wymieniony sąd zasądził od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w na rzecz powoda kwotę w L. na rzecz powoda kwotę: 74.418,23 zł wraz z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty: 10.240,37 zł od dnia 8.04.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 14.380,67 zł od dnia 15.04.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 44.276,46 zł od dnia 22.04.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 1894,20 zł od dnia 5.05.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 2.424,88 zł od dnia 18.05.2012 roku do dnia zapłaty;
- od kwoty: 1.201,65 zł od dnia 30.05.2012 roku do dnia zapłaty

oraz z kosztami postępowania w kwocie 3721,00 zł.

Orzeczenie to uprawomocniło się i została na nie nadana klauzula wykonalności. Jednocześnie powód przedstawił postanowienie z dnia 13.08.2014 w sprawie VII Km 861/13 wydane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koszalinie K. C. o umorzeniu egzekucji z powodu bezskuteczności. Z dołączonych akt egzekucyjnych wynika, że egzekucja toczyła się od 19.11.2013 roku, skierowana została do wszystkich istotnych części majątku dłużnika, a po ustaleniu braku jakiegokolwiek majątku - komornik stwierdził, że egzekucja jest bezskuteczna.

Z ustalonych przez Sąd w niniejszej sprawie okoliczności wynika ponadto, iż pozwany sprawował funkcję członka zarządu (...) sp. z o.o. w okresie powstania zobowiązania oraz powstania jego wymagalności i również w czasie egzekucji. Pełni tą funkcję do chwili obecnej.

Pozwany w ramach swojej obrony procesowej podniósł szereg argumentów w piśmie procesowym, jednak żaden z nich (za wyjątkiem zarzutu dot. odsetek od kosztów postępowania) nie okazał się zasadny ani skuteczny, gdyż sam pozwany w swoich zeznaniach podał fakty zaprzeczające twierdzeniom o braku swojej winy w nie złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego wobec (...) sp. z o.o., oraz fakty które zaprzeczają temu, aby powód nie poniósł w związku z tym szkody.

Stosownie do treści art. 299 § 2 ksh członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Stosownie do treści art. 21 § 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze dłużnik jest zobowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1 spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami (§ 2).

Pozwany w toku niniejszego procesu nie wykazał żadnej z wymienionych wyżej okoliczności, które ekskulowałyby jego od odpowiedzialności za zobowiązania dłużnej spółki.

Odpowiedzialność określoną w art. 299 § 1 ksh ponoszą osoby, które były członkami zarządu, gdy niezaspokojona przez spółkę wierzytelność stała się wymagalna, a jednocześnie były członkami zarządu w czasie właściwym do zgłoszenia spółki do upadłości (Mateusz Rodzyńkiewicz, Kodeks spółek handlowych – Komentarz Lexis Nexis, Warszawa 2007).

Podobnie w uchwale z dnia 28 lutego 2008 roku w sprawie III CZP 143/07 Sąd Najwyższy stwierdził, iż odpowiedzialność związaną z bezskutecznością egzekucji określonego zobowiązania wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ponoszą na podstawie art. 299 ksh osoby będące członkami jej zarządu lub likwidatorami w czasie istnienia tego zobowiązania (OSNC 2009/3/38, OSP 2009/6/69, Biul. SN 2008/2/12).

W ocenie Sądu powód wykazał przesłanki, których zaistnienie warunkuje odpowiedzialność pozwanego jako członka zarządu.

Pozwany nie wykazał wskazanych w artykule 299 § 2 ksh okoliczności. W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości to, że pozwany w czasie pełnienia funkcji członka zarządu nie wystąpił z wnioskiem o ogłoszenie upadłości dłużnej spółki, a swoimi zeznaniami wykazał natomiast, że w czasie wymagalności wierzytelności spółka posiadała środki pieniężne oraz wierzytelności pochodzące z realizowanej inwestycji, których jednak nie przeznaczyła, chociaż mogła to uczynić, na zaspokojenie wierzytelności powoda choćby w części. W ocenie sądu, w świetle zeznań pozwanego, należy przyjąć, że pozwany w pełni świadomie podjął decyzję o angażowaniu się (...) sp. z o.o. w inwestycję wymagającą zabezpieczenia znacznych środków finansowych, podczas gdy spółka nie dysponowała żadnym majątkiem, poza niewielkim kapitałem własnym. Nadto, w czasie, gdy spółka realizowała zamówienia do powoda i odbierała od niego dostarczany towar, pozwany miał już świadomość braku płatności ze strony inwestora oraz tego, że wobec nieotrzymania środków od inwestora, spółka nie zapłaci należności powodowi. Już choćby z tych dwóch przesłanek można wywieść wniosek, że pozwany, racjonalnie oceniając sytuację spółki (...), nie powinien zaciągać w jej imieniu zobowiązania wobec powoda, co w rezultacie skutkowało by całkowitym brakiem szkody po stronie powoda. Pozwany również znając sytuację ekonomiczną (...) sp. z o.o. już w czasie 2011 i 2012 roku, wiedząc o jej

niespłaconych wymagalnych zobowiązaniach, podjął decyzję o nie złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęciu postępowania układowego. Tym samym, w ocenie sądu, pozwany nie wykazał, aby nie ponosił za to winy oraz aby powód przez to nie poniósł szkody. Brak płatności należności od wierzycieli spółki nie tylko nie stanowił przeszkody do złożenia takiego wniosku, ale wręcz powodował brak płynności finansowej, co stanowi podstawową przesłankę złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęciu postępowania układowego. Z zeznań pozwanego wynika bowiem, że (...) sp. z o.o. jeszcze w 2012 roku otrzymywała od inwestora bezpośrednie płatności oraz posiadała u niego wymagalne wierzytelności, dysponowała również jeszcze kapitałem własnym i ruchomościami. Cały ten majątek został rozdysponowany w taki sposób, że powód został pominięty. Brak jest więc jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że w toku postępowania upadłościowego bądź układowego, przy proporcjonalnym rozdziale środków, powód nie uzyskałby zaspokojenia swojej wierzytelności.

Reasumując powództwo należało uznać za zasadne w zakresie całej należności głównej i odsetek od należności głównej w zakresie zasądzonym w wyroku Sądu Rejonowego w Koszalinie od (...) sp. z o.o..

W konsekwencji powyższego w pkt 1 wyroku Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu zasądzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 106.664,86zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 74.418,23 zł od dnia 20.08.2014 roku (dzień wniesienia pozwu) do dnia zapłaty. O odsetkach Sąd orzekł mając na względzie treść art. art. 481 §1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc.

W pkt 2 Sąd oddalił powództwo w pozostałej części, tj. co do żądania odsetek ustawowych od należności pobocznych jak koszty postępowania w sprawie V GC 815/12. Co do zasady bowiem pozwany odpowiada w niniejszym procesie za zobowiązania (...) sp. z o.o. jako członek jej zarządu i w takich granicach jak przedmiotowa spółka w zakresie należności zasądzonych wyrokiem z dnia 15.01.2013 roku w sprawie V GC 815/12. W związku z tym sąd uznał, że odsetki ustawowe należne są powodowi od pozwanego wyłącznie od należności głównej w kwocie 74.418,23 zł od dnia wskazanego w żądaniu niniejszego pozwu, gdyż inaczej sąd orzekłby ponad żądanie. Od zasądzonych kosztów postępowania z zasady nie należą się odsetki ustawowe, tym bardziej, że takiego orzeczenia przeciwko spółce (...) sp. z o.o. nie było.

W pkt 3 Sąd w oparciu o art. 98 § 1 kpc w oparciu o § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz.1348 z późn. zm.) orzekł o kosztach postępowania uznając, iż powód wygrał proces i obciążając całością kosztów postępowania pozwanego jako przegrywającego. Na koszty postępowania złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 5.334,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.617 zł.

SSO K. Krzymkowska